

ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА
СТОПАНИСУВАЊЕ СО ПАСИШТА
НДЕРМАРРЈА ПУБЛИКЕ ПЕР
ЕКОНОМИЗИМ МЕ КУЛЛОСА

Бр.-Нг. 02-37312
22.12. 2022 год.-viti
СКОПЈЕ - ШКУР

**ГОДИШНА ПРОГРАМА со ФИНАНСИСКИ
ПЛАН НА**
Јавното претпријатие за стопанисување со
пасишта
за 2023 година

**PROGRAMI VJETOR me PLAN FINANCIAR
i**
Ndërmarrjes Publike për Ekonomizim me
Kullosa
për vitin 2023

ноември, 2022 година

Nëntor, viti 2022

Врз основа на членот 5 став 2 од Законот за пасишта („Службен весник на Република Македонија“ бр. 3/98, 101/00, 89/08, 105/09, 42/10, 116/10, 164/13, 193/15, 215/15 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 110/21), Управниот одбор на 85 -та седница одржана на 22 .12.2022 година ја усвои

ГОДИШНАТА ПРОГРАМА СО ФИНАНСИСКИ ПЛАН ЗА 2023 ГОДИНА

Јавното претпријатие за стопанисување со пасишта, согласно законската обврска, на почетокот на секоја деловна година изготвува Годишна програма со Финансиски план и Годишна инвестициона програма. Во Годишната програма со Финансиски план се претставени активностите и финансиските текови во Јавното претпријатие за стопанисување со пасишта, додека со Годишната инвестициона програма се предвидуваат мерките што се планира да се преземат за подобрување на условите на пасиштата. Јавното претпријатие за стопанисување со пасишта, функционира со 10 подружници во внатрешноста на Република Северна Македонија и Дирекција со седиште во градот Скопје. Активностите во подружниците се во делот на регулирање на правото на напасување на добитокот на пасиштата во државна сопственост со кои стопанисува Јавното претпријатие за стопанисување со пасишта соодветно на важечките законски и подзаконски акти, наплата на пашарина во регионите кои ги покриваат, заштита на пасиштата од незаконски дејства (узурпации, разорување и користење вон одредбите од договорите или подзаконските акти), како и нивно унапредување (следење на состојбата на пасиштата и утврдување на мерките кои се потребни за подобрување на условите за нивно користење). Во Дирекцијата се извршуваат сите административно – технички и сметководствено - финансиски работи.

Со Финансискиот план, како составен дел од Годишната програма, се прикажуваат изворите на средства кои се планира да се остварат во 2023 година и тоа како приходи од наплата на пашарина и како надоместок врз основа на регулираното право на користење на пасиштата. Висината на надоместокот е утврдена со тарифа

Нë базë të nenit 5 paragrafi 2 të Ligjit për kullosa (“Gazeta zyrtare e RM” nr. 3/98, 101/00, 89/08, 105/09, 42/10, 116/10, 164/13. , 193/15, 215/15 dhe "Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" nr. 110/21), Bordi Drejtues në seancën e 85-të të mbajtur më 22.12.2022 miratoi

PROGRAMIN VJETOR ME PLAN FINANCIAR PËR VITIN 2023

Ndërmarrja Publike për Ekonomizim me Kullosa, në përputhje me detyrimin ligjor në fillim të çdo viti afarist përgatit Program Vjetor me Plan Financiar dhe Program Vjetor të Investimeve. Programi Vjetor me Plan Financiar paraqet aktivitetet dhe flukset financiare në Ndërmarrjen Publike për Ekonomizim me Kullosa, ndërsa Programi Vjetor i Investimeve parasheh masat që planifikohen të ndërmerren për përmirësimin e kushteve të kullosave. Ndërmarrja Publike për Ekonomizim me Kullosa funksionon me 10 filiale në brendësi të Republikës së Maqedonisë së Veriut dhe një Drejtori me seli në qytetin e Shkupit.

Aktivitetet në filialet janë në fushën e rregullimit të së drejtës për kullosje të bagëtive në kullosat në pronësi të shtetit që menaxhohen nga Ndërmarrja Publike për Ekonomizim me Kullosa në përputhje me aktet ligjore dhe nënligjore në fuqi, pagesëne tarifat në rajonet që mbulojnë, mbrojtja e kullosave nga veprimet e paligjshme (uzurpimi, shkatërrimi dhe shfrytëzimi jashtë dispozitave të marrëveshjeve apo akteve nënligjore), si dhe përmirësimi i tyre (monitorimi i gjendjes së kullosave dhe përcaktimi i masave të nevojshme për përmirësimin e kushteve për shfrytëzimin e tyre). Në Drejtori kryhen të gjithë punët administrative-teknike dhe kontabiliste-financiare.

Me planin Financiar, si pjesë përbërëse e Programit Vjetor, tregohen burimet e fondeve që planifikohen të realizohen në vitin 2023, si të ardhura nga pagesa e taksës së foragjereve dhe si kompensim në bazë të së drejtës së rregulluar të shfrytëzimit të kullosave. Shuma e kompensimit përcaktohet me tarifë të përgatitur nga Ndërmarrja Publike për Ekonomizim me Kullosa, e miratuar nga

подготвена од Јавното претпријатие за стопанисување со пасишта, усвоена од страна на Управниот одбор, а со Одлука дадена согласност од страна на Владата на Република Македонија. Во Финансискиот план се прикажани и висината на расходите од тековното работење, искажани преку потребните средства за плати, придонеси и надоместоци како и за другите трошоци како и трошоци за спроведување на Годишната инвестициона програма за 2023 година.

Разликата добиена помеѓу планираните приходи и планираните расходи ги дава средствата кои се планира да се искористат за спроведување на мелиоративни мерки за подобрување на условите на пасиштата за 2023 година, планирани мерки кои ќе се спроведат во 2023 година во согласност со Годишната инвестициона програма. Со преземање на овие мерки, делумно ќе се подобрат условите за користење на пасиштата, што подразбира: Набавка на пластично црево за вода и изработка на бушотини за бунари за вода.

Со спроведување на Годишната програма со Финансискиот план за 2023 година и Годишната инвестициона програма за 2023 година, ќе се придонесе кон исполнување на основните активности околу стопанисувањето со пасиштата во државна сопственост, нивното зачувување и подобрување на условите за користење на пасиштата што ќе придонесе за нормално функционирање и опстојување на Јавното претпријатие за стопанисување со пасишта.

Оваа Програма влегува во сила со денот на нејзиното донесување

ана e Bordit drejtues dhe me Vendim të dhënë nga ana e Qeverisë së Republikës së Maqedonisë. Plani Financiar tregon edhe shumën e shpenzimeve nga puna aktuale, të shprehura përmes mjeteve të nevojshme për paga, kontribute dhe shtesa si dhe për shpenzime të tjera si dhe shpenzime për zbatimin e Programit Vjetor të Investimeve për vitin 2023.

Diferenca e përfituar ndërmjet të ardhurave të planifikuara dhe shpenzimeve të planifikuara i jep fondet që janë planifikuar të shfrytëzohen për zbatimin e masave përmirësuese për përmirësimin e kushteve të kullosave për vitin 2023, masa të planifikuara që do të zbatohen në vitin 2023 në përputhje me Programin Vjetor të Investimeve. Me marrjen e këtyre masave do të përmirësohen pjesërisht kushtet për shfrytëzimin e kullosave, që nënkupton: Prokurimi i zorrës plastike për ujë dhe ndërtimi i puseve për ujë.

Me zbatimin e Programit Vjetor me Planin Financiar 2023 dhe Programit Vjetor të Investimeve për vitin 2023, do të kontribohet në përmbushjen e aktiviteteve bazë që kanë të bëjnë me ekonomizimin e kullosave në pronësi të shtetit, ruajtjen e tyre dhe përmirësimin e kushteve për shfrytëzimin e kullosave, e cila do të kontribuojë në funksionimin dhe mbijetesën normale të Ndërmarrjes Publike për Ekonomizim me Kullosa.

Ky Program hyn në fuqi në ditën e miratimit të tij.

J.P.за стопанисување со пасишта
N.P për Ekonomizim me Kullosa
Претседател на Управен одбор
Kryetar I Këshillit Drejtues

/Авдријана Томовска/

Скопје, декември 2022 година
Shkup, Dhjetor viti 2022

СОДРЖИНА на
Годишна програма со Финансиски план за 2023
година на Јавното претпријатие за
стопанисување со пасишта

PËRMBAJTJA e
Programit Vjetor me Plan Financiar për vitin 2023
i Ndërmarrjes Publike
për Ekonomizim me Kullosa

1. Вовед и објаснување

- Стопанисување и тековни работи и активности

1. Hyrje dhe shpjegim

- Ekonomizimi dhe aktivitetet dhe punët aktuale

2. Финансиски план

- Вовед
- Тековно работење и активности

2. Plani financiar

- Hyrja
- Puna aktuale dhe aktivitete

2.1. Преглед на подружници со планиран број на добиток и вкупно планирани приходи и расходи за 2023 година

2.1 Pasqyrë e filialeve me numrin e planifikuar të bagëtive dhe totali i të ardhurave dhe shpenzimeve të planifikuara për vitin 2023

2.1.1. Преглед на извори на средства за планирани приходи

2.1.1 Pasqyrë e burimeve të mjeteve për të hyrat e planifikuara

2.1.2. Образложение

2.1.2 Arsyetim

2.2.1. Преглед на вкупните расходи за работење на Јавното претпријатие за стопанисување со пасишта во 2023 година

2.2.1. Pasqyrë e shpenzimeve totale për funksionimin e Ndërmarrjes Publike për Ekonomizim me Kullosa në vitin 2023

2.2.1.1. Преглед на расходи за работење на ЈП за стопанисување со пасишта во 2023 година, споредбено со 2022 година искажан по позиции - ФИНАНСИСКИ ПЛАН

2.2.1.1 Pasqyrë e shpenzimeve për funksionimin e NP për Ekonomizim me Kullosa në vitin 2023, krahasuar me vitin 2022 të shprehura me pozicione - PLAN FINANCIAR

2.2.1.2. Образложение на планирани расходи

2.2.1.2 Arsyetimi i shpenzimeve të planifikuara

2.2.2.1. Расходи-трошоци за Годишна инвестициона програма

2.2.2.1 Shpenzime-kosto për Programin Vjetor të Investimeve

2.2.2.2. Образложение за расходи за 2023 година

2.2.2.2 Arsyetimi për shpenzimet për vitin 2023

- Рекапитулар

- Rekapitulim

Годишна програма со Финансиски план за 2023 година на Јавното претпријатие за стопанисување со пасишта

Programi Vjetor me Plan Financiar për vitin 2023 i Ndërmarrjes Publike për Ekonomizim me Kullosa

1. ВОВЕД

Во Република Северна Македонија овчарството одсекогаш било тесно поврзано со пасиштата како природни ресурси – извори на сточна храна. Имајќи во предвид дека во нашата Република, поради ортографските и климатските услови пасиштата се простираат на многу широк дијапазон од 50-2800 метри надморска висина, постои битна разлика во вегетацијата и временскиот развој на тревната покривка како и нејзиното користење.

Од тука дел од пасиштата кои се наоѓаат над 1200 метри надморска височина се користат за напасување исклучиво во летниот период и тоа од втората половина на месец Мај па до крајот на месец октомври. На овој начин благодарение на ортографските прилики и висинската разлика на пасиштата, вегетацијата на пасиштата се одвива во различно време со што се овозможува подолг период на напасување на овците и продолжување на вековната традиција на номадење – селење на стоката од летни на зимски пасишта. Имајќи го во предвид значењето на овие подрачја, пасиштата имаат осетно влијание во структурата на вкупната земјоделска површина, од каде пак произлегува и нивната осетна стопанска важност како еколошки тревници еден од основните извори на добиточна храна за опстанок и развој на сточарството во ридско – планинскиот регион во Републиката.

Од друга страна пак овчарството, како гранка на сточарското производство, има извонредно значење, каде за разлика од другите домашни животни овцата дава најширок спектар на производи од анимално потекло кое е со незаменлив квалитет а од друга страна не е директен конкурент ниту еден вид домашно животно во поглед на исхраната. Освен тоа, овцата се претставува како најнезависно домашно животно, подвижно во секакви и посебни услови и на секаков вид терен.

Искористувањето на тревните површини за напасување на добитокот е најстариот и најекономичен начин за обезбедување доволно

1. HYRJJE

Në Republikën e Maqedonisë së Veriut, dhentaria ka qenë gjithmonë e lidhur ngushtë me kullosat si burime natyrore - burime foragjere. Duke pasur parasysh se në Republikën tonë, për shkak të kushteve ortografike dhe klimatike, kullosat janë të shtrira në një diapazon shumë të gjerë prej 50-2800 metra mbi nivelin e detit, ka një ndryshim të rëndësishëm në vegjetacionin dhe zhvillimin kohor të mbulesës barishtore si dhe shfrytëzimin e saj.

Prej këtu një pjesë e kullosave që janë mbi 1200 metra mbi nivelin e detit shfrytëzohen për kullosje ekskluzivisht në periudhën e verës, nga gjysma e dytë e majit deri në fund të tetorit. Në këtë mënyrë, falë mundësive ortografike dhe diferencës së lartësisë së kullosave, vegjetacionit në kullosa, zhvillohet në kohë të ndryshme, gjë që mundëson një periudhë më të gjatë të kullosjes së dhenve dhe vazhdimin e traditës shekullore të nomadimit - lëvizjes së bagëtive nga kullosat verore në ato dimërore. Duke pasur parasysh rëndësinë e këtyre zonave, kullosat kanë një ndikim të rëndësishëm në strukturën e sipërfaqes së përgjithshme bujqësore, nga ku del edhe rëndësia e tyre e konsiderueshme ekonomike si lëndinat ekologjike që është një nga burimet bazë të ushqimit të kafshëve për mbijetesën dhe zhvillimin e blegtorisë në rajonin kodrinoro-malor në Republikë.

Nga ana tjetër dhentaria, si degë e prodhimit blegtoral, ka një rëndësi të jashtëzakonshme, ku ndryshe nga kafshët e tjera shtëpiake, delja ofron gamën më të gjerë të produkteve me origjinë shtazore, e cila është me cilësi të pazëvendësueshme, dhe nga ana tjetër, nuk është konkurrencte e drejtpërdrejtë e asnjë lloj kafe shtëpiake, përса i përket të ushqyerit. Përveç kësaj delja paraqitet si kafsha shtëpiake më e pavarur, e lëvizshme në cdo lloj kushtesh të veçanta dhe në çdo lloj terreni.

Shfrytëzimi i sipërfaqeve me bar për kullosjen e bagëtive është mënyra më e vjetër dhe më ekonomike për të siguruar ushqime të bagëtive

евтина сточна храна, што како евтин извор на храна значајно влијае на цената на крајното сточно производство наменето за пазарот. Искористувањето на пасиштата може да биде планско (систематско) и непланско (слободно или несистематско). Најзастапен начин на искористување на пасиштата во нашата земја е непланскиот начин на искористување, при што стоката е пуштена да пасе по целата површина на пасиштето, бирајќи ја при тоа покривноста на тревна маса за јадење и овозможувајќи им при тоа на послабите видови на тревна маса побргу да се размножуваат и да доминираат со тревникот. Ортографските и климатски услови на нашето поднебје допринесуваат пасиштата да се простираат во еден голем висински дијапазон, почнувајќи од 50 м надморска височина и завршувајќи на 2800 м надморска височина. Ваквата распространетост на пасиштата и разноврсноста на еколошките услови придонесуваат за голема разноврсност на составот на тревната маса. Исто така, пасиштата кои се распространети над 1200 м надморска височина се користат за напасување на стоката во период од крајот на месец мај до крајот на месец октомври.

Распространетоста на пасиштата од 50 м до 2800 м надморска височина е уште еден добар елемент кој доведува до разновидност на вегетацијата и квалитет на тревната маса. Тоа овозможува селење на стоката од летни на зимски пасишта, што претставува вековна традиција на номадење. Но и покрај големото значење на природните пасишта, сеуште во наши услови не се придава особено значење како на извор на здрава храна. Во европските земји кои располагаат со природни пасишта, значително се зголемуваат вложувањата за подобрување на условите и пристапот до пасиштата. Посебен акцент треба да се даде на контингентот на мелиоративни мерки за одржување и чување на пасиштата како што се: биолошките, органските, техничките и хидро мелиоративните мерки кои детално ќе бидат опишани во наредните поглавија на оваа програма. Со овие мерки ќе се допринесе во зачувување на квалитетот на почвата, квалитетот на тревната маса, лесниот и едноставен пристап

тө мјафтueshme dhe të lira, e cila si burim i lirë ushqimi ndikon ndjeshëm në çmimin e prodhimit final të foragjereve të destinuara për treg. Shfrytëzimi i kullosave mund të jetë i planifikuar (sistematik) dhe i paplanifikuar (i lirë ose josistematik). Mënyra më e zakonshme e shfrytëzimit të kullosave në vendin tonë është mënyra e paplanifikuar e shfrytëzimit të tyre, ku bagëtitë lejohen të kullojnë në të gjithë sipërfaqen e kullosës, duke zgjedhur barin më cilësor për të ngrënë dhe duke lejuar që llojet më të dobëta të barit të rriten më shpejt të shumohen dhe dominojnë lëndinën. Kushtet ortografike dhe klimatike të klimës sonë kontribuojnë në përhapjen e kullosave në një varg të madh lartësish, duke filluar nga 50 m mbi nivelin e detit dhe duke përfunduar në 2800 m mbi nivelin e detit. Kjo përhapje e kullosave dhe shumëllojshmëria e kushteve mjedisore kontribuojnë në një larmi të madhe të përbërjes së masës barishtore. Gjithashtu, kullosat që shtrihen mbi 1200 m mbi nivelin e detit shfrytëzohen për kullosje të bagëtive në periudhën nga fundi i majit deri në fund të tetorit.

Përhapja e kullosave nga 50 m deri në 2800 m mbi nivelin e detit është një tjetër element i mirë që çon në larminë e bimësisë dhe cilësinë e masës barishtore. Kjo mundëson lëvizjen e bagëtive nga kullosat verore në ato dimërore, që përfaqëson një traditë shumëshekullore të nomadizmit. Por pavarësisht rëndësisë së madhe të kullosave natyrore, akoma në kushtet tona nuk i kushtohet rëndësi e veçantë si burim ushqimi i shëndetshëm. Në vendet evropiane që kanë kullosa natyrore, investimet për përmirësimin e kushteve dhe aksesin në kullosa janë duke u rritur ndjeshëm, Theks i veçantë duhet t'i kushtohet kontigjentit të masave përmirësuese për mirëmbajtjen dhe kujdesin e kullosave si: biologjike, organike, teknike dhe hidro, përmirësuese masat që do të përshkruhen në detaje në kapitujt në vijim të këtij programi. Me keto masa do të kontribuohet në ruajtjen e cilësisë së tokës, cilësinë e masës barishtore, aksesin e lehtë dhe të thjeshtë në çdo kullosë dhe sigurimin e ujit në sasi të mjaftueshme për të ushqyer bagëtinë.

до секое пасиште и обезбедување вода во доволни количини за напојување на добитокот. За стопанисување со пасиштата во државна сопственост во 1998 година, во Република Македонија е формирано Јавното претпријатие за стопанисување со пасишта кога е донесен и Законот за пасишта 3/98, врз основа на кој се уредува управувањето, унапредувањето и користењето на пасиштата во државна сопственост како работи од јавен интерес.

Во согласност со Законот за пасишта во членот 5 став 2 Јавното претпријатие за стопанисување со пасишта донесува Годишна програма со Финансиски план, со која се предвидуваат приходите и расходите на ниво на претпријатие и се утврдуваат мерките за унапредување на пасиштата а Јавното претпријатие за стопанисување со пасишта доставува Годишен извештај до Владата на Република Македонија за реализација на оваа Програма.

1.1. Стопанисувањето со пасиштата во Република Македонија, е од големото значење и има влијание во делот на економската и социјалната состојба во државата како можност за најевтино производство на сточни производи – млеко, млечни производи, месо, волна, кожа и др. а особено фактот дека активностите на државата во делот на земјоделството, се насочени кон искористување на нашето поднебје за производство на најквалитетни и чисти земјоделски производи со кои би биле конкурентни на светскиот пазар а посебно во делот на производство на еколошка и органска храна, но со сè уште недоволна искористеност на постојните потенцијали. Со својата површина, пасиштата во Република Македонија претставуваат повеќе од 50 % од вкупната земјоделска површина и како такви ни нудат можност, за подобрување на севкупната економска и социјална состојба, што треба да не иницира да посветиме поголемо внимание за правилно и рационално искористување и заштита на пасиштата како и од незаконско и непланско користење и искористување.

Годишната програма со Финансискиот план за 2023 година, на Јавното претпријатие за

Нë vitin 1998 në Republikën e Maqedonisë u formua Ndërmarrja Publike për Ekonomizim me Kullosa, kur u miratua edhe Ligji për kullosa 3/98, në bazë të të cilit rregullohet menaxhimi, përmirësimi dhe shfrytëzimi i kullosave në pronësi të shtetit si çështje me interes publik.

Në pajtim me Ligjin për Kullosa në nenin 5 paragrafi 2, Ndërmarrja Publike për Ekonomizim me Kullosa miraton Program Vjetor me Plan Financiar, me të cilat parasheh të hyrat dhe shpenzimet në nivel të ndërmarrjes dhe përcakton masat për përmirësimin e kullosave. Ndërmarrja Publike për Ekonomizim me Kullosa deri te Qeverisa e Republikës së Maqedonisë dorëzon Raport vjetor për realizimin e këtij Programi.

1.1 Ekonomizimi me Kullosa në Republikën e Maqedonisë është i një rëndësie të madhe dhe ka ndikim në gjendjen ekonomike dhe sociale në vend si një mundësi për një prodhim më të lirë të produkteve blegtorale – qumësht, prodhimet e qumështit, mish, lesh, lëkurë etj. dhe sidomos fakti që aktivitetet e shtetit në fushën e bujqësisë synojnë drejt shfrytëzimit të klimës tonë për prodhimin e produkteve bujqësore sa më cilësore dhe të pastra me të cilat do të ishin konkurruese në tregun botëror, veçanërisht në fushën e prodhimit të ushqim ekologjik dhe organik, por me gjithçka ende të pamjaftueshme ndaj shfrytëzimit të potencialeve ekzistuese. Kullosat në Republikën e Maqedonisë me sipërfaqen e tyre përfaqësojnë më shumë se 50% të sipërfaqes së përgjithshme bujqësore dhe si të tilla na ofrojnë mundësi për përmirësimin e gjendjes së përgjithshme ekonomike dhe sociale, gjë që duhet të na shtyjë që t'i kushtojmë më shumë vëmendje shfrytëzimit korrekt dhe racional dhe mbrojtjes së kullosave si poashtu edhe përdorimit dhe shfrytëzimit të paligjshëm dhe të paplanifikuar.

Programi vjetor me Planin Financiar për vitin 2023, i Ndërmarrjes Publike për Ekonomizim me Kullosa, mbulon aktivitetet aktuale dhe

стопанисување со пасишта, ги опфаќа тековните активности и стопанисувањето со пасиштата, планираните приходи и расходи по позиции, планираните активности околу условите и подобрување на истите за користење .

1.2. Тековно работење и активности:

- Една од приоритетните активности во 2023 година, секако, е и зајакнатата контрола на терен за навремено регулирање и наплата на надоместокот од пашарина, како основен извор на приходи во претпријатието. Вработените во претпријатието, извршуваат и активности на терен во делот на контролата на користење и узурпација на пасиштата како и контролирана пренамена на истите. За таа цел е потребно подобрување на контактот и соработката со сите надлежни институции кои имаат директно или индиректно значење - влијание во функционирањето на Јавното претпријатие за стопанисување со пасишта, контакт со Министерството за економија, Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, Јавното претпријатие „Национални шуми“, Министерството за транспорт и врски, Локалната самоуправа и другите правни субјекти, што подразбира и усогласување на законските и подзаконските акти во делот на пасиштата како земјоделско земјиште - култура пасиште.

- Следењето на корисниците и нивната состојба околу регулирање на правото за користење на пасиштата се врши преку програм - софтвер во сметководство, во кој се внесени сите потребни податоци на комингентите по подружници, уплати по години, регулирани права, долгови, побарувања и др.

- Со Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој, ќе се продолжи да се врши размена на податоци преку софтверски систем, по службена должност, за должниците кон претпријатието, врз основа на кои податоци се врши исплата на субвенциите по основ важечките програми за тековната година. Во активности за евидентирање и регулирање на правото на користење на пасиштата и наплатата на надоместокот за користење на истите, по основа на регулираните права за користење на пасиштата,

ekonomizimin e kullosave, të hyrat dhe shpenzimet e planifikuara sipas pozitive, aktivitetet e planifikuara lidhur me kushtet dhe përmirësimin e tyre për shfrytëzim.

1.2 Puna aktuale dhe aktivitetet:

- Një nga aktivitetet prioritare në vitin 2023, natyrisht, është forcimi i kontrollit në terren për rregullimin në kohë dhe mbledhjen e kompensimit nga akciza, si burim bazë të të ardhurave në Ndërmarrje. Punonjësit e Ndërmarrjes kryejnë aktivitete në terren në fushën e kontrollit të shfrytëzimit dhe uzurpimit të kullosave, si dhe konvertimin e kontrolluar të tyre

Për këtë qëllim është i nevojshëm përmirësimi i kontaktit dhe bashkëpunimit me të gjitha institucionet kompetente që kanë rëndësi direkte apo indirekte – ndikim në funksionimin e Ndërmarrjes Publike për Ekonomizim me Kullosa, kontakt me Ministrinë e Ekonomisë, Ministrinë e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave, Ndërmarrjen Publike "Pyjet Kombëtare", Ministrinë e Transportit dhe Lidhjeve, Vetëqeverisjen Lokale dhe subjekte të tjera juridike, që nënkupton harmonizimin e akteve ligjore dhe nënligjore në fushën e kullosave si tokë bujqësore - kulturorë kullosë.

- Monitorimi i shfrytëzuesve dhe gjendja e tyre lidhur me rregullimin e të drejtës për shfrytëzimin e kullosave kryhet nëpërmjet një programi - softueri në kontabilitet, në të cilin janë të futura të gjitha të dhënat e nevojshme të klientëve sipas filialeve, pagesat sipas viteve, të drejtat e rregulluara, borxhet, pretendimet etj.

- Me Agjencinë për Mbështetje Financiare në Bujqësi dhe Zhvillim Rural do të vazhdohet shkëmbimi i të dhënave përmes një sistemi softuerik, sipas detyrës zyrtare, për debitorët ndaj Ndërmarrjes, në bazë të të cilave paguhen subvencionet në bazë të programeve të vlefshme për vitin aktual.

Në veprimtaritë për regjistrimin dhe rregullimin e të drejtës së shfrytëzimit të kullosave dhe mbledhjen e tarifës për shfrytëzimin e tyre, bazuar në të drejtat e rregulluara për shfrytëzimin e kullosave, ku për

каде како основа е земен бројот на добитокот со кој располагаат како и подготвувањето на анекс-договори врз основа на промената на бројната состојба на добитокот, се планира истото да се спроведува преку размена на податоците со Агенцијата за храна и ветерина, преку потпишување на меморандум за соработка.

- Регулацијата на правото на користење на пасиштата во државна сопственост, од страна на корисниците на пасишта во државна сопственост, во согласност со Законот за пасишта е по основ на склучување на договори. Во процес е подготвување на Предлог измени и дополнувања на Законот за пасишта, во соработка со сите релевантни фактори од оваа област, со цел донесување на измени на законот со кои истиот ќе биде применлив и во согласност со моменталните состојби со пасиштата. Се планира истото да се оствари во првата половина на 2023 година.

Од 2013-2014 година, во спроведување на својата дејност-стопанисување со пасишта во државна сопственост претпријатието работи на регулирање на правото на напасување и наплата на надомест за напасаување на добиток, без законски и подзаконски акти кои истото би го регулирале. Од тие причини години наназад дејноста се обавува по основ на акт донесен од страна на Управниот Одбор на претпријатието-Одлука за привремено регулирање на правото на користење на пасиштата, повикувајќи се на Законот за јавни претпријатија согласно кој, во случај на вршење на дејност од јавен интерес како што е дејноста на претпријатието потребно е да се почитува принципот на сигурност во давање на услугите, континуитет и квалитет на услугата, транспарентност, достапност и универзална услуга, заштита на корисници и потрошувачи.

Но, на овој начин нема воспоставено систем за контрола и преземање на одредени законски мерки за незаконско користење на пасиштата, односно нерегулирање на правото на користење и неподмирување на обврска за плаќање на пашарина. Ова придонесува до недоволна наплата на надоместокот за пашарина, нерегулирање на правото на користење на пасиштата што директно влијае на финансиската

базе мерет numri i bagëtive që disponojnë, si dhe përgatitja e aneks-marrëveshjeve bazuar në ndryshimin e numrit të bagëtive, është planifikuar të realizohet e njëjta duke shkëmbyer të dhëna me Agjencinë e Ushqimit dhe Veterinarisë, përmes nënshkrimit të një memorandumi për bashkëpunim.

- Rregullimi i të drejtës së shfrytëzimit të kullosave në pronësi të shtetit, nga shfrytëzuesit e kullosave në pronësi të shtetit, në përputhje me Ligjin për Kullosa, bazohet në lidhjen e kontratave. Në proces është përgatitja e Propozim-ndryshim dhe plotësim në Ligjin për Kullosa në bashkëpunim me të gjithë faktorët relevant nga kjo fushë, me qëllim të miratimit të ndryshimeve të ligjit me të cilat i njëjti do të jetë i zbatueshëm dhe në përputhje me situatën aktuale me kullosat. Është planifikuar që e njëjta të arrihet në gjysmën e parë të vitit 2023.

Që nga viti 2013-2014, në zbatim të aktivitetit të saj-ekonomizimi me kullosa në pronësi të shtetit, Ndërmarrja punon për rregullimin e të drejtës së kullosjes dhe mbledhjen e kompensimit për kullosjen e bagëtive, pa akte ligjore dhe nënligjore që do të rregullonin të njëjtën gjë. Për ato arsye, vite më parë aktiviteti është zhvilluar në bazë të aktit të miratuar nga ana e Bordit Drejtues të Ndërmarrjes – Vendimi për rregullimin e përkohshëm të së drejtës së shfrytëzimit të kullosave, referuar Ligjit për Ndërmarrjet Publike sipas të cilit, në rastin e kryerjes së një veprimtarie nga një interes publik siç është veprimtaria e ndërmarrjes, është e nevojshme të respektohet parimi i sigurisë në ofrimin e shërbimeve, vazhdimësia dhe cilësia e shërbimit, transparenca, disponueshmëria dhe shërbimi universal, mbrojtja e shfrytëzuesve dhe konsumatorëve.

Mirëpo, në këtë mënyrë nuk ekziston një sistem i vendosur për kontrollin dhe marrjen e masave të caktuara ligjore për shfrytëzimin e paligjshëm të kullosave, pra mosrregullimin e të drejtës së shfrytëzimit dhe mos shlyerjen e detyrimit për pagesën e taksës së kullosjes. Kjo kontribuon në mbledhjen e pamjaftueshme të tarifës së foragjereve, mosrregullimin e të drejtës së shfrytëzimit të kullosave, gjë që ndikon

сотојба на претпријатието и намалување на приходите.

-Во Дирекцијата на претпријатието се одвиваат и нормативно-правни кадровски и општи работи, поврзани со редовното тековно работење, регулирање на правото на користење на пасишта во државна сопственост и активности за наплата на обврските на корисниците, исто така, се извршуваат општи административни работи и тоа од типот на имотно-правни претставки и подготвување на акти поврзани со работниот однос на вработените во претпријатието. Тука треба да се напомене и вклученоста на претпријатието во тековите на урбанизација на општините и изготвување на урбанистичките планови, доделувањето на концесиите за минерални сировини, преку добивањето на дописи со кои се бара информација дали за КП кои влегуваат во наведените опфати претпријатието има склучено договори за користење на пасишта или не. При тоа се води сметка за контрола на добиените информации на терен преку нашите вработени и давање на соодветни одговори.

Исто така во текот на работењето има потреба и од присуство на одредени настани организирани од страна на институции и организации од областа на земјоделието, животната средина а се со цел заштита на биодиверзитетот и биолошката разновидност и давање придонес кон заштита на природата.

Во 2021 година се прогласи и новиот Национален парк Шар Планина, а во 2022 година се работи на донесување на актот за управување со истиот, во чиј опфат влегуваат големи површини од високопланинските пасишта од планинскиот масив Шар Планина, при што Јавното претпријатие ја даде својата поддршка но и заложба за зачувување на своите права и обврски предвидени со закон. Слични активности се одвиваат и околу управувањето со заштитено подрачје „Осоговски планини,, и активности за управување со заштитен предел „Малешевски планини,,. Учеството на Јавното претпријатие во меѓуресорска работна група, со што дава придонес во остварување на проект на Светска банка, исто така претставува можноист за остварување одредени бенефити и во

drejtpërdrejt në gjendjen financiare të Ndërmarrjes dhe uljen e të ardhurave.

-Në Drejtorinë e Ndërmarrjes kryhen punët normative-juridike dhe punët e përgjithshme lidhur me punët e rregullta aktuale, rregullimin e të drejtës së shfrytëzimit të kullosave në pronësi të shtetit dhe veprimtaritë për mbledhjen e detyrimeve të shfrytëzuesve, kryhen edhe punët e përgjithshme administrative dhe atë të llojit të kërkesave pronësore-ligjore dhe përgatitjes së akteve lidhur me marrëdhëniet e punës të punonjësve në Ndërmarrje. Këtu duhet theksuar edhe përfshirja e Ndërmarrjes në proceset e urbanizimit të komunave dhe përgatitjen e planeve urbanistike, dhënien e koncesioneve për burimet minerale, nëpërmjet marrjes së shkresave me të cilat kërkohet informacion nëse Ndërmarrja ka lidhur apo jo marrëveshje për shfrytëzimin e kullosave. Duke vepruar kështu, mbahet shënim për kontrollin e informacioneve të marra në terren nëpërmjet punonjësve tanë dhe dhënia e përgjigjeve të duhura.

Gjithashtu, gjatë operacionit është e nevojshme të ndiqen disa ngjarje të organizuara nga institucione dhe organizata nga fusha e bujqësisë, mjedisit, me qëllim mbrojtjen e biodiversitetit dhe diversitetit biologjik dhe kontributin në mbrojtjen e natyrës.

Në vitin 2021 u shpall Parku i ri Kombëtar Mali Sharr, ndërsa në vitin 2022 po punohet për miratimin e aktit për menaxhimin e tij, fushëveprimi i të cilit përfshin sipërfaqe të mëdha të kullosave të larta malore nga masivi malor i Malit Sharr, ku Ndërmarrja Publike dha mbështetjen e saj, por edhe një angazhim për të ruajtur të drejtat dhe detyrimet e tyre të parashikuara me ligj. Aktivitete të ngjashme janë zhvilluar edhe rreth menaxhimit të zonës së mbrojtur „Bjeshkët e Osogovës” dhe aktivitete për menaxhimin e zonës së mbrojtur „Bjeshkët E Maleshevës”. Pjesëmarrja e Ndërmarrjes Publike në një grup punues ndërsektorial, me të cilën kontribuon në zbatimin e një projekti të Bankës Botërore, paraqet gjithashtu një mundësi për të realizuar përfitime të caktuara në menaxhimin e kullosave. Me pas pjesëmarrja me

стопанисувањето со пасиштата. Потоа учество со свој претставник во проект за обука за „НАТУРА 2000“, учество во настани организирани од страна на МЖСПП/ГЕФ/УНЕП STAR5 во врска со проектот „Постигнување на зачувување на биолошката разновидност преку создавање и ефикасно управување со заштитените подрачја и вклучување на биолошката разновидност во планирање на користење на земјиштето“.

Сите овие активности и учество, ќе продолжат и во 2023 година.

përfaqësuesin e saj në një projekt trajnimi për "NATURA 2000", pjesëmarrje në evente të organizuara nga Ministria e Arsimit dhe Kulturës/GEF/UNEP STAR5 në lidhje me projektin "Arritja e ruajtjes së diversitetit biologjik përmes krijimit dhe menaxhimit efikas të zonave të mbrojtura dhe përfshirja e biodiversitetit në planifikimin e shfrytëzimit të tokës".

Të gjitha këto aktivitete dhe pjesëmarrje do të vazhdojnë edhe në vitin 2023.

2. ФИНАНСИСКИ ПЛАН НА ЈАВНОТО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА СТОПАНИСУВАЊЕ СО ПАСИШТА ЗА 2023 ГОДИНА

2.1. Преглед на подружници со планиран број на добиток и вкупно планирани приходи и расходи за 2023 година

2. PLANI FINANCIAR I NDËRMARRJES PUBLIKE PER EKONOMIZIM ME KULLOSA PËR VITIN 2023

2.1 Pasqyrë e filialeve me numrin e planifikuar të bagëtive dhe totalin e të ardhurave dhe shpenzimeve të planifikuara për vitin 2023

Ред. бр. Nr. re	Подружниц а Dega	Број на ситен добиток/ Numri i bagëtive të imta	Број на крупен добиток/ Numri i bagëtive të mëdha	Планирани приходи(денари)/ Të ardhurat e planifikuara (denarë)			Планирани расходи (денари) / Shpenzimet e planifikuara (denarë)	Разлика/ Ndryshimi
				Врз основа на бројот на добиток/ Në bazë të numrit të bagëtive	Врз основа на тарифата / Në bazë të tarifës	ВКУПНО GJITHSEJ		
1	Виница Vinicë	40.000	3.500	2.875.000	150.000	3.025.000	716.000	2.309.000
2	Струмица Strumicë	51.000	5.000	3.800.000	100.000	3.900.000	1.100.000	2.800.000
3	Гостивар Gostivar	88.000	5.000	5.650.000	100.000	5.750.000	1.100.000	4.650.000
4	Дебар Dibër	64.000	4.500	4.325.000	100.000	4.425.000	350.000	4.075.000
5	Кратово Kratovë	24.000	3.500	2.075.000	100.000	2.175.000	940.000	1.235.000
6	Кавадарци Kavadarç	20.000	3.000	1.750.000	100.000	1.850.000	/	1.850.000
7	Битола Manastir	96.000	6.000	6.300.000	100.000	6.400.000	1.430.000	4.970.000
8	Скопје Shkup	43.000	4.000	3.150.000	200.000	3.350.000	730.000	2.620.000
9	Св.Николе Shën Nikollë	120.000	7.000	7.750.000	100.000	7.850.000	800.000	7.050.000
10	Тетово Tetovë	51.000	5.000	3.800.000	100.000	3.900.000	810.000	3.090.000
11	Дирекција Drejtoria	/	/	/	/	/	25.686.000	/
	Вкупно Gjithsej	597.000	46.500	41.475.000	1.150.000	42.625.000	33.662.000	/
ПЛАНИРАНА НАПЛАТА ОД ОКОЛУ 85 % ОД ВКУПНИТЕ ПРИХОДИ/ARKULLIMI I PLANIFIKUAR I RRETH 85% TË TË ARDHURAVE TOTALE						36.231.250	33.662.000	2.569.250

Бројот на ситна и крупна стока, кој е запишан во прегледот е добиен врз основа на податоците од надлежните институции и стручни лица од оваа област. Висината на надоместокот за подмирување на долгот врз основа на пашарината е во согласност со Тарифникот за наплата на пашарината и изнесува 50,00 денари по грло за ситен добиток, а за крупен добиток пашарината изнесува 250,00 денари.

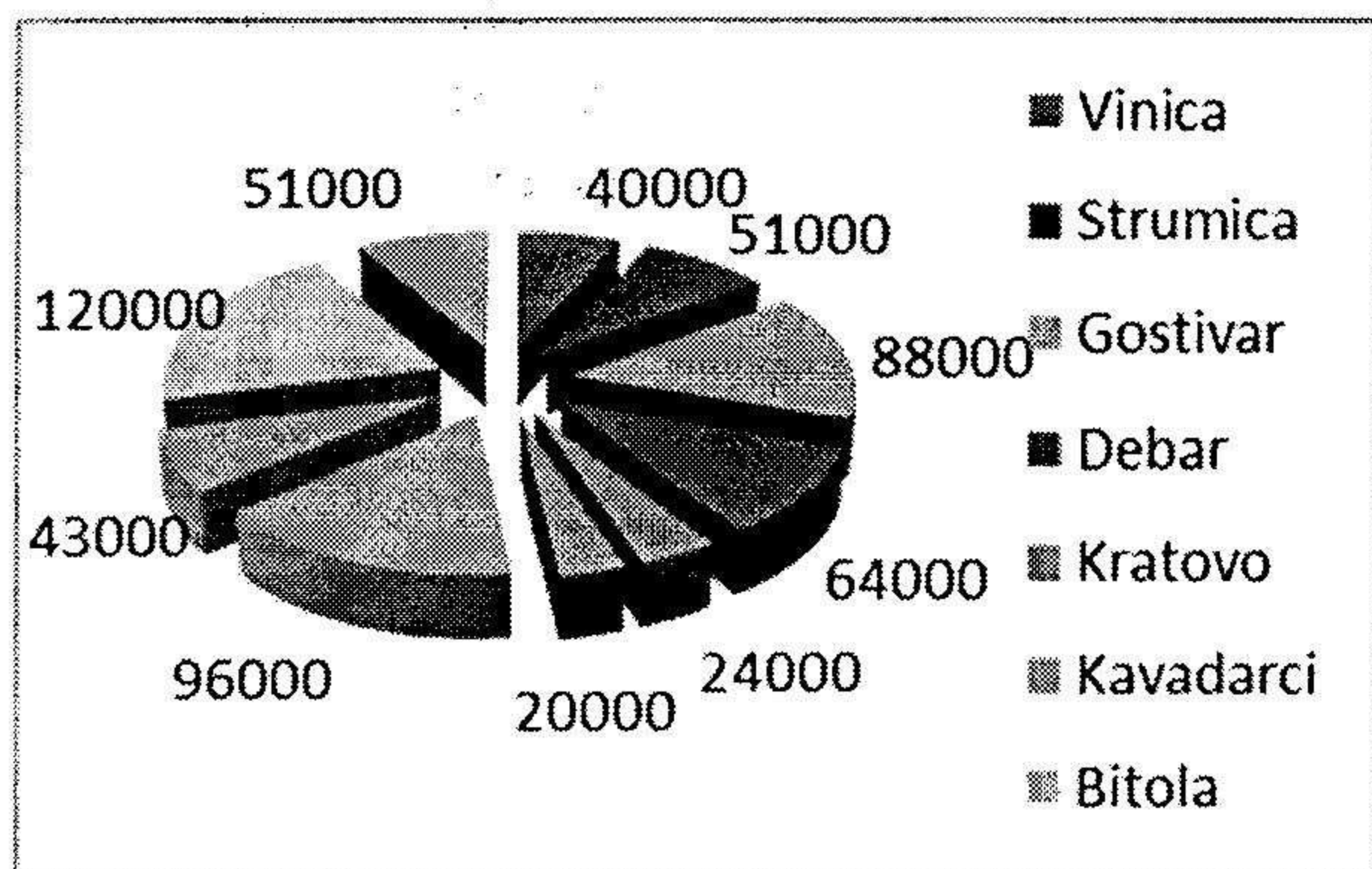
Од приложениот преглед се има увид во планираните вкупни приходи и расходи на Јавното претпријатие за стопанисување со пасишта и тоа по подружници, како и нивната разлика. Од приложеното се гледа дека вкупните приходи врз основа на 100 % наплата на пашарина би изнесувале **42.625.000** денари.

Вкупните планирани расходи од прикажаното, се планира да изнесуваат **33.662.000** денари.

Разликата меѓу планираните приходи и расходи изнесува **2.569.250** денари. Процентуално, вкупните планирани расходи од **33.622.000** денари се **93 %** од планираните приходи во висина од **36.231.250** денари.

2.1.1. Преглед извори на средства - планирани приходи:-

СИТНА СТОКА

Numri i mallrave të vogla dhe të mëdha, i cili është evidentuar në rishikim, është marrë në bazë të të dhënave nga institucionet kompetente dhe ekspertët e kësaj fushe. Shuma e kompensimit për shlyerjen e borxhit në bazë të tatimit për foragjere është në përputhje me Tarifën për mbledhjen e tatimit për foragjere dhe është 50,00 denarë për kokë për bagëtinë e imët, ndërsa për bagëtinë e madhe tarifa për foragjere është 250,00 denarë.

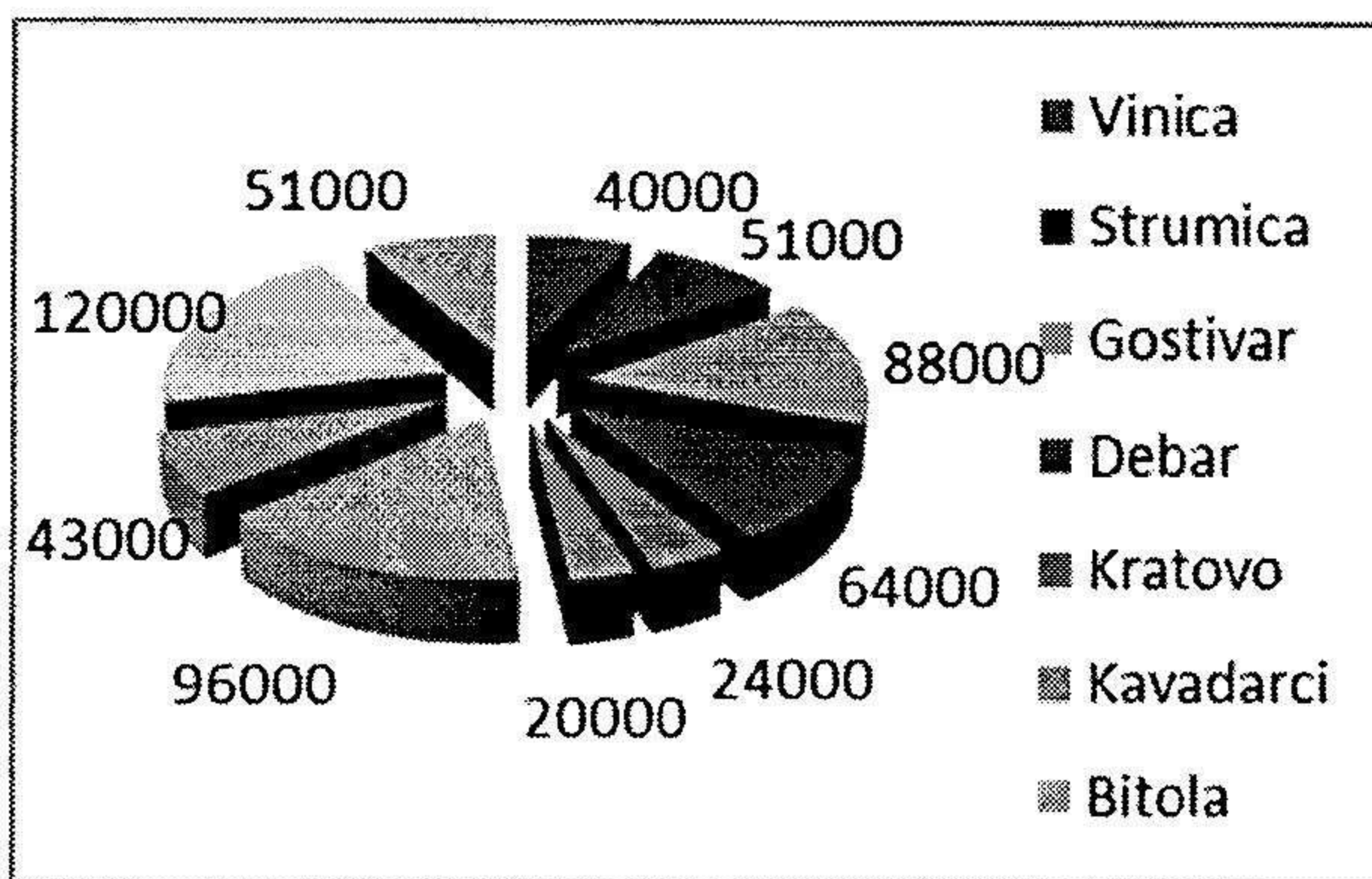
Nga pasqyra e bashkangjitur, shihen të hyrat dhe shpenzimet totale të planifikuara të Ndërmarrjes Publike për Ekonomizim me Kullosa sipas filialeve, si dhe dallimi i tyre. Nga bashkëngjitja shihet se të hyrat e përgjithshme nga arkëtimi **100%** i akcizës do të arrinin në **42.625.000** denarë.

Shpenzimet totale të planifikuara nga e paraqitura janë planifikuar të arrijnë në **33.662.000** denarë.

Diferenca ndërmjet të hyrave dhe shpenzimeve të planifikuara është **2.569.250** denarë. Në përqindje, shpenzimet totale të planifikuara prej **33.622.000** denarë janë **93%** nga të hyrat e planifikuara në vlerë prej **36.231.250** denarë.

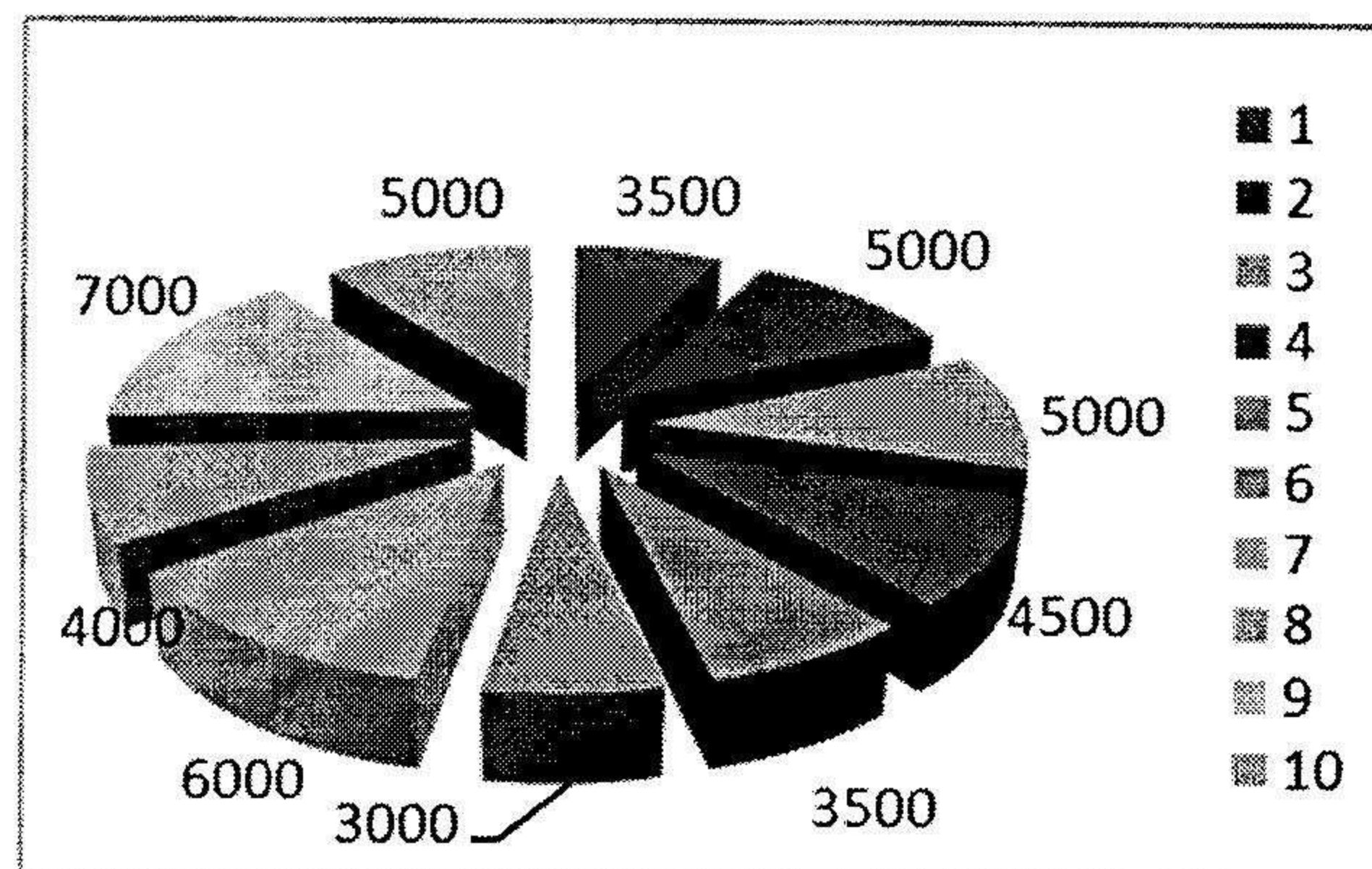
2.1.1. Pasqyrë burimesh e фондеве – të ardhurat e planifikuara :-

MALLRAT E VOGLA

КРУПНА СТОКА

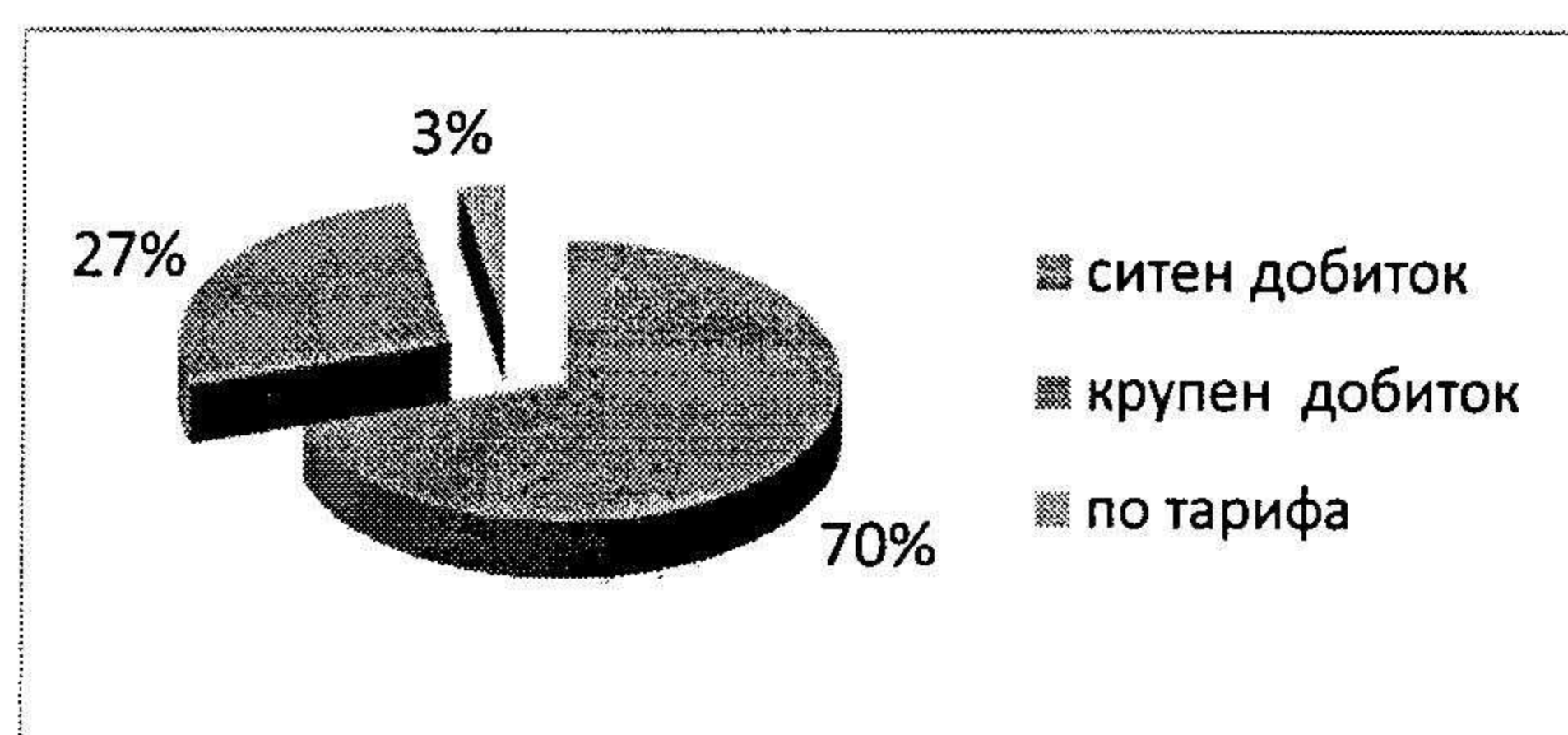

-пашарина од ситен добиток 597.000 грла * 50 денари
= **29.850.000 денари**
-пашарина од крупен добиток 46.500 грла * 250 денари = **11.625.000 денари**
-други приходи по тарифа = **1.150.000 денари**

ВКУПНО:

42.625.000 денари

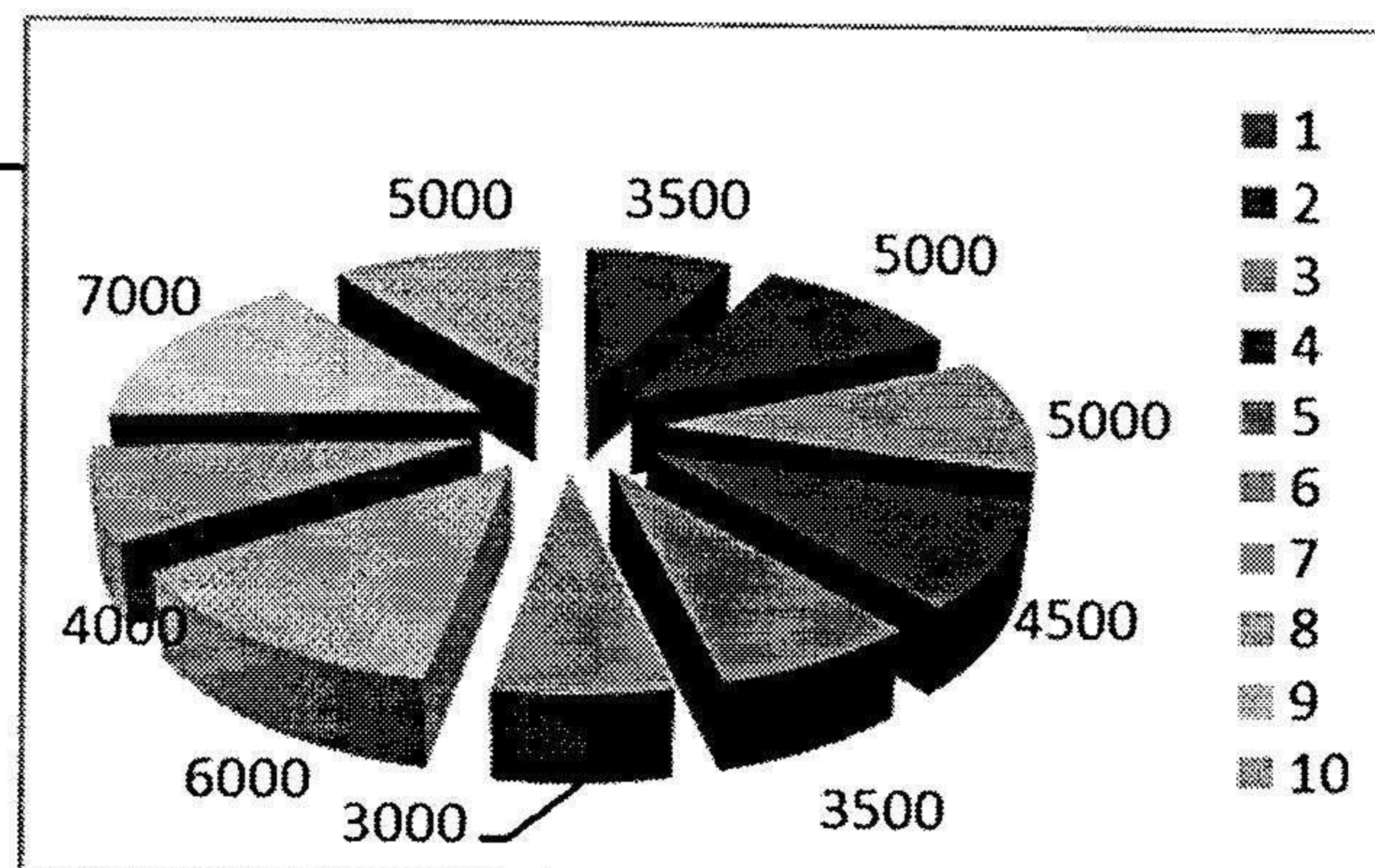
или планирани околу 85 % приходи за 2023 година **36.231.250 денари**

2.1.2.Образложение

Имајќи ги предвид моменталните состојби, неможноста за регулирање на правото на користење на пасиштата во согласност со Законот, недоволната контрола на терен околу регулираното право за користење на пасиштата во согласност со важечките подзаконски акти, немањето теренски возила, несоодветен и недоволен кадар, како и искуствата од минатите години, Јавното претпријатие за стопанисување со пасишта, планира во новата 2023 година да наплати околу 85 % од вкупните „идеално“,

BAGËTITË E MËDHA

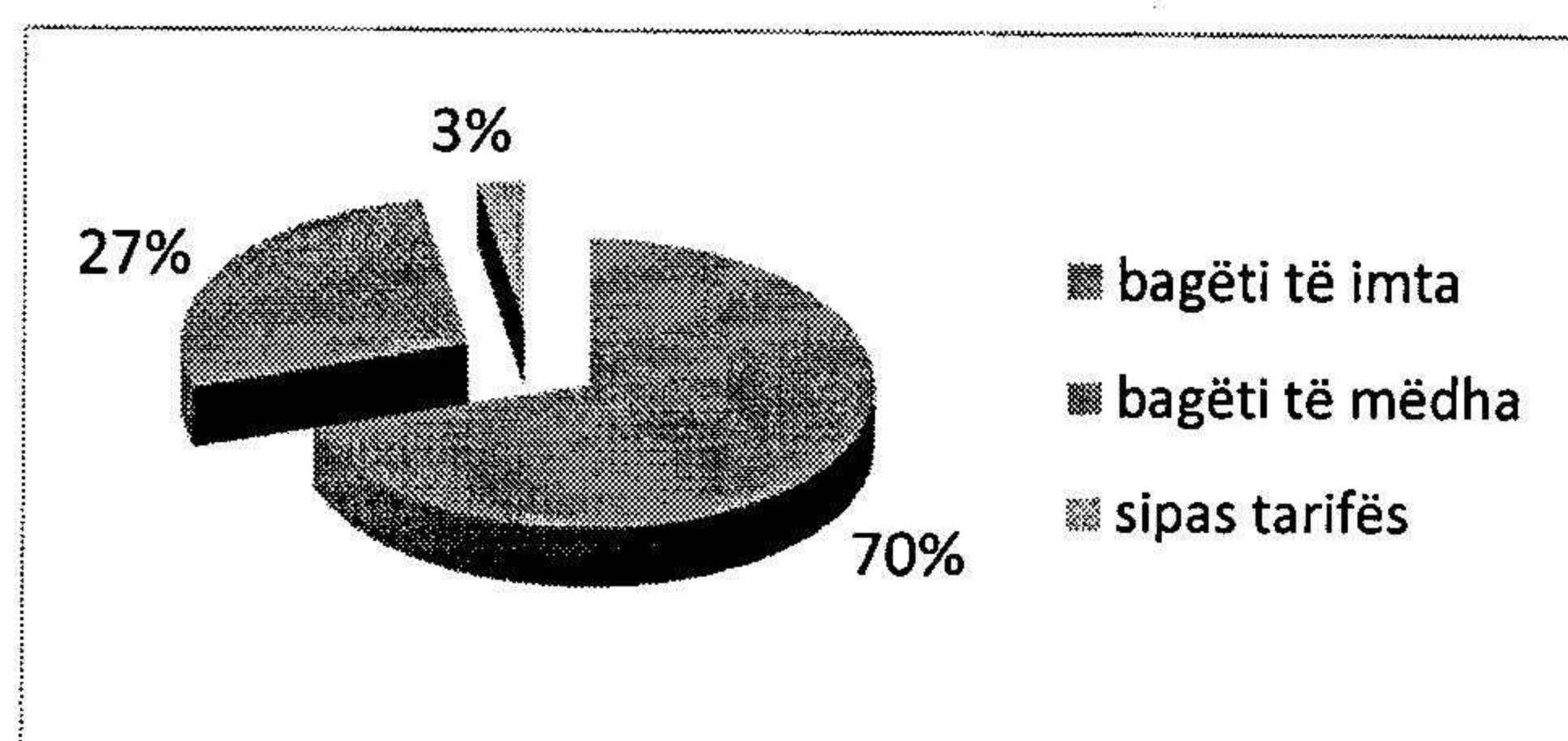

- taksë për foragjere nga bagëtia e imët 597.000 krerë * 50 denarë = **29.850.000 denarë**
- taksë për pagesën e kullotave nga bagëtite e mëdha 46.500 krerë * 250 denarë = **11.625.000 denarë**
- të ardhura të tjera sipas tarifës = **1.150.000 denarë**

TOTALI:

42.625.000 denarë

ose të planifikuara rreth 85% të hyrat për vitin 2023 **36.231.250 denarë.**

2.1.2 Arsyetim

Duke marrë parasysh situatën aktuale, pamundësinë e rregullimit të së drejtës së shfrytëzimit të kullosave në përputhje me ligjin, kontrollin e pamjaftueshëm në terren lidhur me të drejtën e rregulluar të shfrytëzimit të kullosave në përputhje me aktet nënligjore në fuqi, mungesën e mjetet për teren, personeli joadekuat dhe i pamjaftueshëm, si dhe përvojat nga vitet e kaluara, Ndërmarrja Publike për Ekonomizim me Kullosa planifikon në vitin e ri 2023 të mbledhë na pagesat rreth 85% të totalit “ideale”, të të hyrave të planifikuara, ose në shumën prej **36.231.250 denarë.**

планирани приходи или во износ од **36.231.250** денари.

Вкупниот број на ситен и крупен добиток по подружници, со кој располагаат сточарите во Република Северна Македонија, а кои се предмет на нашиот интерес е планиран според искуствата од годините наназад, наплатата, податоците од терен. Бројот на добитокот помножен со цената на чинење по грло добиток, го дава износот на планирани приходи кој би можел да се оствари од страна на Јавното претпријатие за стопанисување со пасишта во 2023 година.

Структурата на приходи ја сочинуваат пашарината од ситен добиток и пашарината од крупен добиток како и други приходи врз основа на користење на пасиштата за напасување, покосување, поставување на времени објекти и друго, во согласност со важечката тарифа. Од приходите за пашарина **70 %** отпаѓа на пашарина за ситен добиток а **27 %** на пашарина за крупен добиток. Останатите приходи врз основа на тарифа, изнесуваат **1.150.000** денари и се **3 %** од вкупните приходи.

2.2.1. Преглед на вкупните расходи за работење на ЈП за стопанисување со пасишта во 2023 година

2.2.1.1. Преглед на расходи за работење на ЈП за стопанисување со пасишта во 2023 година, споредбено со 2022 година искажан по позиции - ФИНАНСИСКИ ПЛАН

Numri i përgjithshëm i bagëtive të imta dhe të mëdha sipas filialeve, të cilat janë në dispozicion të blegtorëve në Republikën e Maqedonisë së Veriut dhe që janë objekt i interesit tonë, është planifikuar sipas përvojave të viteve të kaluara, grumbullimit, të dhënave nga terreni. Numri i bagëtive shumëzuar me çmimin e vlerës për kokë bagëti e jep shumën e të ardhurave të planifikuara që mund të realizohen nga Nërmarrja Publike për Ekonomizim me Kullosa në vitin 2023.

Struktura e të ardhurave përbëhet nga kullosa nga bagëtia e imët dhe kullosa nga bagëtia e madhe, si dhe të ardhurat e tjera në bazë të shfrytëzimit të kullosave për kullosje, kositje, vënie të objekteve të përkohshme e të tjera, në përputhje me tarifën në fuqi. Nga të ardhurat për foragjere, **70 %** i takojnë foragjereve për bagëtinë e imët dhe **27 %** për bagëtinë e madhe. Të hyrat tjera në bazë të tarifës janë **1.150.000** denarë dhe janë **3 %** nga të hyrat e përgjithshme.

2.2.1. Pasqyrë e totalit të shpenzimeve për funksionimin e NP për Ekonomizim me Kullosa në vitin 2023

2.2.1.1 Pasqyrë e shpenzimeve për funksionimin e NP për Ekonomizim me Kullosa në vitin 2023, krahasuar me vitin 2022 të shprehura me pozicione - PLANI FINANCIAR

Pe.br./ Nr.re.	Позиција/Pozicioni	Предлог во 2023/Propozim në	Остварено во 2022/ E realizuar në 2022
	Бруто-плати надоместоци, персонален данок, придонеси/ Paga bruto, shtesa, taksa personale, kontribute		
1	Бруто-износ на плати/Bruto-Vlera e pagës	15.700.000	14.338.806
2	Нови вработувања/Punësime të reja	3.300.000	3.097.391
	Други трошоци/Shpenzime të tjera		
3	Трошоци за канцелариски материјал Shpenzime për materiale zyre	300.000	139.243
4	Трошоци за гориво и мазиво Shpenzime për karburant dhe vaj	1.800.000	1.237.009

5	Трошоци за санација на канцелариски простории/ Shpenzime për sanimin e hapësirave të zyrave	300.000	/
6	ПТТ трошоци/ПТТ shpenzime	150.000	87.100
7	Други трошоци за вработени Shpenzime të tjera për punonjës	100.000	/
8	Трошоци за набавка на мебел Shpenzime për blerjen e mobiljeve	/	/
9	Трошоци за ситен инвентар Shpenzime për inventar të imët	70.000	10.000
10	Трошоци за електрична енергија Shpenzime për rrymë elektrike	600.000	343.682
11	Трошоци за регистрација на возила Shpenzimet për regjistrimin e automjeteve	120.000	76.000
12	Премии за осигурување на возила Prrmitë e sigurimit të automjeteve	150.000	68.000
13	Трошоци за сервиси, одржување на возила Shpenzime për servis, mirmbajtje të automjetit	600.000	210.000
14	Трошоци за автогуми Shpenzimet për gomat e automjetit	185.000	/
15	Трошоци за потрошена вода Shpenzime për ujin e harxhuar	60.000	15.300
16	Комунална такса/Taksa komunale	50.000	40.000
17	Трошоци за хигиена и одржување Shpenzime për higijenë dhe mirmbajtje	120.000	94.000
18	Трошоци за парно и дрва Shpenzime për nxemje dhe dru	400.000	247.033
19	Трошоци и услуги за одржување и заштита Shpenzime dhe kushte për mirmbajtje dhe mbrojtje	600.000	500.000
20	Фотокопирање/Fotokopje	20.000	1.000
21	Дневници за службени патувања Mëditje ditore për udhëtim zyrtar	40.000	/
22	Трошоци за ноќевања/Shpenzime për flejtje	70.000	36.000
23	Огласи/Shpallje	200.000	70.000
24	Репрезентации/Përfaqësime	300.000	247.815
25	Трошоци за реклама/Shpenzime për reklama	50.000	/
26	Банкарска провизија /Provizion bankar	100.000	64.147
27	Адвокатски услуги Shërbimet e avokatit	300.000	445.420
28	Советувања - семинари и обуки Këshillim - seminare dhe trajnime	100.000	26.550

29	Трошоци за обука на вработени(компјутер, јазик).Shpenzimet për trajnimin e punonjësve (kompjuter, gjuhë).	70.000	/
30	Трошоци за стручна литература Shpenzime për literaturë profesionale	70.000	50.200
31	Консултантски услуги/Shërbime konsultative	100.000	/
32	Набавка на возила - оперативен лизинг Blerja e automjeteve – leasing operativ	1.000.000	/
33	Трошоци за набавка на компјутери и принтери/Shpenzime për blerjen e kompjuterëve dhe printerëve	150.000	/
34	Трошоци за одржување на компјутери и ИТ Shpenzime për mirmbajtjen e kompjuterëve IT	50.000	/
35	Трошоци за надградба на софтвер Shpenzimet për softver	50.000	/
36	Тонери за ласерски печатачи Tonerë për printera lazer	200.000	118.561
37	Патарина и паркинг Taksa rrugore dhe parking	100.000	43.000
38	Трошоци за закуп на деловни простории Shpenzimet për dhënien me qira të lokaleve afariste	350.000	343.634
39	Систематски преглед/Kontroll sistematike	71.000	/
40	Трошоци за телефонски услуги Shpenzime për shërbime telefonike	800.000	941.528
41	Судски трошоци/Shpenzime gjygsore	40.000	4.320
42	Нотарски услуги/Shërbime noteriale	80.000	117.070
43	Автобуски карти - патни сметки Bileta autobusi-fatura rrugore	20.000	12.000
44	Трошоци за јубилејна награда Shpenzimet e çmimit jubilar	110.000	105.650
45	Трошоци за вработување, отпремнина, штети и помош за смрт Shpenzimet për punësim, pagesat e largimit, dëmet dhe ndihma në rast vdekje	170.000	106.670
46	Набавка на опрема за заштита од пожари Blerja e pajisjeve të mbrojtjes nga zjarri	175.000	/
47	Трошоци за повремени и привремени услуги Shpenzimet për shërbime të rastit dhe të përkohshme	300.000	480.000
48	ИСО стандарди(сертификат) ISO standartet (çertifikatë)	150.000	/
49	Ревизија/Revizion	71.000	60.000
50	Трошоци за подготвување на изведбен проект за регистар на пасишта Shpenzime për përgatitjen e një projekti ekzekutiv për regjistrin e kullosave	/	/

51	Трошоци за легализација на објекти Shpenzime për legalizimin e objekteve	150.000	/
52	Расходи врз основа на камати Shpenzime të bazuara në interes	25.000	1.305
53	Извршни трошоци/ Shpenzime ekzekutive	50.000	8.843
54	Трошоци за проекти /Shpenzime për projekte	500.000	/
55	Регрес за годишен одмор Regres për pushim vjetor	900.000	785.621
56	Веб-страница/Faqe zyrtare	60.000	/
57	Авионски карти/Bileta avioni	70.000	/
58	Други трошоци од работењето Shpenzime të tjera nga puna	150.000	203.719
59	Премии за осигурување – колективно Primet e sigurimit - kolektive	85.000	/
60	Трошоци за овчарски денови Shpenzime për ditët e bariut	/	/
61	Трошоци за набавка на клими Shpenzime për blerjen e Klimave	70.000	/
	Трошоци за УО и НО Shpenzime për УО dhe НО		
62	Надоместок за УО Tarifa për УО	980.000	977.670
63	Надоместок за НО Tarifa për НО	710.000	703.679
	ВКУПНО/GHITHSEJ	33.662.000	26.457.966

2.2.1.2.Образложение на планирани расходи за 2023 година

Од изнесениот преглед на вкупните расходи за работењето на Јавното претпријатие за стопанисување со пасишта може да се види износот на расходите по позиции како во Дирекцијата така и на ниво на подружници. Структурата на трошење е поделена во три категории и тоа бруто-плати, надоместоци, персонален данок и придонеси, категорија на трошоци за Управен одбор и Надзорен одбор.

За исплата на бруто-плати, надоместоци, персонален данок и придонеси се планира да бидат потрошени 19.000.000 денари или 56 % од вкупно планираните расходи.

Дел од овие Планирани средства се за нови вработувања, во износ од 3.300.000 денари.

За категоријата други трошоци ќе бидат потрошени 13.172.000 денари или 39 % од вкупно планираните расходи. Во рамките на овие планирани трошоци влегуваат трошоците од тековното работење, трошоците за одржување и заштита, трошоците за услуги, трошоците за советување и семинари, трошоците за обука на вработени, трошоците за набавка на компјутерска опрема, трошоците за адвокатски услуги, трошоците за воведување на стандарди, трошоците за набавка на возила, адвокатски услуги, сервис на возила, репрезентации, за закуп на деловни простории и други планирани тековни трошоци.

Во рамките на овие трошоци влегуваат и **трошоците за Управен одбор и Надзорен одбор** на Јавното претпријатие за стопанисување со пасишта во вкупен износ од 1.690.000 денари (5%).

2.2.1.2.Arsyetimi i shpenzimeve të planifikuara për vitin 2023

Nga pasqyra e paraqitur e totalit të shpenzimeve për funksionimin e Ndërmarrjes Publike për Ekonomizimin me Kullosa, shuma e shpenzimeve mund të shihet sipas pozitive si në Drejtori ashtu edhe në nivel të filialeve/degëve. Struktura e shpenzimeve është e ndarë në tri kategori, përkatësisht paga-bruto, shtesa, taksa personale dhe kontribute, kategorija e shpenzimeve për Bordin Drejtues dhe Bordin Mbikëqyrës.

Për pagesën e pagave bruto, shtesat, tatimin personal dhe kontributet planifikohet të shpenzohen 19.000.000 denarë ose 56% nga shpenzimet e planifikuara gjithsej.

Një pjesë e këtyre mjeteve të planifikuara janë për punësime të reja, në vlerë prej 3.300.000 denarë.

Për kategorinë e shpenzimeve tjera do të shpenzohen 13.172.000 denarë ose 39% nga shpenzimet e planifikuara gjithsej. Në kuadër të këtyre shpenzimeve të planifikuara përfshihen shpenzimet nga puna aktuale, shpenzimet e mirëmbajtjes dhe mbrojtjes, shpenzimet e shërbimeve, shpenzimet e këshillimit dhe seminareve, shpenzimet e trajnimit të punonjësve, shpenzimet e blerjes së pajisjeve kompjuterike, shpenzimet e shërbimeve ligjore, shpenzimet e futjes së standardevë, shpenzimet e paisjeve me automjeteve, shpenzimet juridike, servisimi i automjeteve, përfaqësive, dhënia me qira e lokaleve afariste dhe shpenzime të tjera aktuale të planifikuara.

Në kuadër të këtyre shpenzimeve përfshihen edhe **shpenzimet për Bordin Drejtues dhe Bordin Mbikëqyrës** të Ndërmarrjes Publike për Ekonomizimin me Kullosa në vlerë të përgjithshme prej 1.690.000 denarë (5%).

2.2.2.1. Расходи-трошоци за Годишна инвестициона програма за 2023 година

2.2.2.1 Shpenzimet për Programin Vjetor të Investimeve për vitin 2023

Р е д. б р. N	Вид на мерка Lloji i masës	Количина Sasia	Цена по единица мерка- (денари)/ Çmimi për një masë - (denarë)	Износ (денари) Vlera	ДДВ 18 % tvsh 18%
1.	Пластично црево за вода Zorrë plastike për ujë	15.965	80	1.277.200	230.050
2.	Бушотини за бунари за вода/Shpurës për puset e ujit	3 Парчињања/со рë	300.000	900.000	162.000
	вкупно			2.177.200	392.050
	Се Вкупно/Gjithsej:			2.569.250	

2.2.2.2. Образложение

Со оваа Програма се утврдуваат мерки за одгледување, заштита и унапредување и проширување на пасиштата како и нивна обнова и развој. За спроведување на оваа Програма за 2023 година, планирани се следниве финансиски средства:

1. Сопствени финансиски средства - добиени според Финансискиот план за 2023 година а како разлика помеѓу приходите и расходите планирани за 2023 година. Врз основа на планираните финансиски показатели, се планираат и средствата за изведување на мерки за подобрување на условите за користење на пасиштата за 2022 година.

2.2.2.2 Arsyetimi

Me këtë Program përcaktohen masa për kultivimin, mbrojtjen dhe përmirësimin dhe zgjerimin e kullosave si dhe rindërtimin dhe zhvillimin e tyre. Për zbatimin e këtij Programi për vitin 2023 janë planifikuar këto burime financiare:

1. Mjetet personale financiare - të marra sipas Planit Financiar për vitin 2023 dhe si diferencë ndërmjet të ardhurave dhe shpenzimeve të planifikuara për vitin 2023. Në bazë të treguesve financiarë të planifikuar, janë planifikuar edhe фонде për kryerjen e masave për përmirësimin e kushteve për shfrytëzimin e kullosave për vitin 2022.

Ре.бр..Nr.re	ИЗВОР НА СРЕДСТВА BURIMI I MJETEVE	ИЗНОС (денари) VLERA (denarë)
1	Сопствени средства Mjete personale	2.569.250

Сопствените средства планирани за спроведување на Годишната програма за 2023 година ќе се користат за набавка и изведување на следниве мерки:

Точка 1 од Програмата се планира набавка на пластично црево за вода, кое е потребно во комбинација со водопоила или самостојно, за спроведување на водата од својот извор, поблиску до местото каде се наоѓа добитокот. За таа цел пластичното црево за вода потребно е да се вкопува во канал ископан во земјата на минимум 30 см длабочина, како би можело истото да се заштити од надворешни влијанија (студ, мраз, сонце, механички удари).

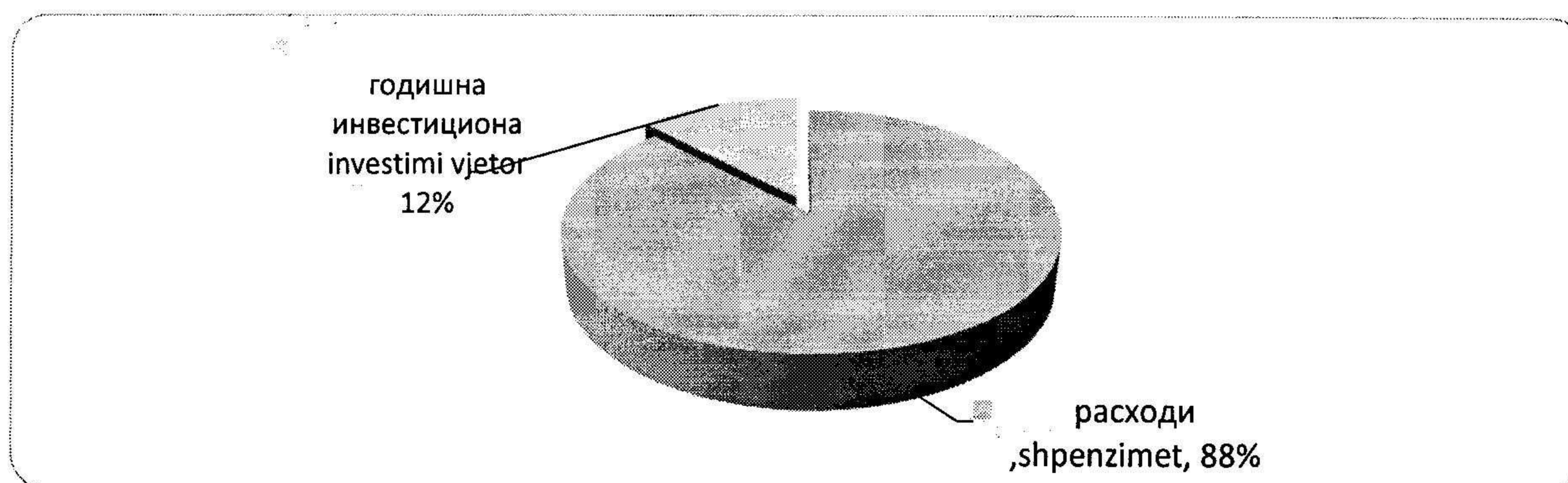
Точка 2 од Програмата се планира изработка на бушотини за бунари за вода за напојување на добитокот, со што ќе се подобри состојбата со вода за напојување на добитокот, имајќи во предвид дека со климатските промени, недостигот на вода е се поголем и поголем. Потребата од истите произлегува од сознанијата добиени на терен, при непосредните контакти со сточарите.

Мјетет ветанаке të planifikuara për zbatimin e Programit Vjetor për vitin 2023 do të shfrytëzohen për prokurimin dhe zbatimin e masave të mëposhtme:

Pika 1 nga Programi planifikohet blerja e një zorre plastike për ujë, e cila nevojitet në kombinim me shatërvanët për pije ose më vete, për të bartur ujin nga burimi i tij, më afër vendit ku ndodhet bagëtia. Për këtë qëllim, zorra plastike e ujit duhet të futet në një kanal të gërmuar në tokë në një thellësi minimale 30 cm, në mënyrë që të mbrohet nga ndikimet e jashtme (ftohti, akulli, dielli, goditjet mekanike).

Në pikën 2 nga programi është planifikuar ndërtimi i puseve të ujit për ujitjen e bagëtive, të cilat do të përmirësojnë situatën me ujin për ujitjen e bagëtive, duke pasur parasysh se me ndryshimet klimatike mungesa e ujit sa vjen e bëhet gjithnjë e më e madhe, e njëjta gjë rezulton nga njohuritë e marra në terren, gjatë kontakteve të drejtpërdrejta me barinjtë.

**Графички приказ на вкупните расходи:
Shfaqja grafike e shpenzimeve totale:**

Табеларен приказ на приходи и расходи РЕКАПИТУЛАР:
Paraqitja tabelare e të ardhurave dhe shpenzimeve REKAPITULAR:

ПРИХОДИ
ТË ARDHURA

Сопствени приходи Të ardhurat personale	36.231.250

РАСХОДИ
SHPENZIMET

Расходи во работењето Shpenzimet në punë	33.662.000
Годишна инвестициона програма за 2023 година Programi vjetor i investimeve për vitin 2023	2.569.250
ВКУПНО/GJITHSEJ:	36.231.250

**Јавно претпријатие за стопанисување со пасишта/
Nërmarrja Publike për Ekonomizimin me Kullosa
Управен одбор / Këshilli Drejtues
претседател / kryetar**

Скопје, декември 2022 година
Shkup, Dhjetor viti 2022